

Lotty Veffe Foundation

“De tentoonstelling roept existentiële vragen op, zoals: zouden wij ons eigen leven voor anderen op het spel zetten? Voor ons hedendaagse handelen, kunnen we lering trekken uit de geschiedenis. Dat is nu des te belangrijker, in tijden van toenemend antisemitisme en neo-nazisme.”

(Irene Möllenbeck, voorzitter van Pro-Kultur, bij de opening in Emmerich van de tentoonstelling *Post uit de Vergetelheid*, die deze vereniging naar de Duitse grensplaats haalde)

Jaarverslag 2020

Krachtens haar statuten heeft de Stichting Lotty Veffe Foundation ten doel:

- projecten te initiëren en realiseren over historische gebeurtenissen en ontwikkelingen in het bijzonder, maar niet uitsluitend, op het gebied van de tweede wereldoorlog, Sjoa, genocide en mensenrechten. De stichting stelt zich vooral ten doel persoonlijke verhalen hierover vast te leggen. Deze verhalen worden waar mogelijk geplaatst in hun context en verbonden met het hier en nu, teneinde de gebeurtenissen en ontwikkelingen en hun betekenis voor het heden en de toekomst inzichtelijk te maken voor zowel jongeren als volwassenen.
- het verstrekken van informatie, het produceren van boeken, publicaties, tentoonstellingen, educatief materiaal en websites en verdere ideeën ter verwezenlijking van bovengenoemde doelstelling.

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door gebruik te maken van nieuwe mediale mogelijkheden en state-of-the-art vormgeving, door aan te sluiten bij innovatieve ontwikkelingen, en door samen te werken met landelijke en lokale organisaties.

De stichting beoogt niet het maken van winst.

Bestuurssamenstelling en projectmanagement

De samenstelling van het bestuur bleef in 2020 ongewijzigd.

Het bestuur bestaat uit:

- P.J.F. (Peter) Witte (voorzitter)
- A.M. (Arie) van Dalen (secretaris-penningmeester)
- A.C.M.F. (Toos) Verkooijen (lid)
- G. (Gerda) Brethouwer (lid)

Het bestuur heeft voor de uitvoering van projecten M.C.C. (Mirjam) Huffener aangesteld als projectmanager.

Belemmerende omstandigheden

Door twee omstandigheden zijn de werkzaamheden van de Lotty Veffers Foundation in het verslagjaar gehinderd. De coronacrisis heeft ook op de activiteiten van de stichting een wissel getrokken. Bovendien onderging onze projectmanager Mirjam Huffener in het voorjaar een zware operatie. Gelukkig waren Luciana Macaluso (ontwerper van de tentoonstelling *Post uit de Vergetelheid*) en haar partner Piet Duizer (Adpublicum, Strategisch advies & ad interim management voor publiekszaken) bereid werkzaamheden met betrekking tot *Post uit de Vergetelheid* op zich te nemen. Daardoor hoefde niet meer alleen op het (vrijwilligers)werk van Lotty's zonen Carlo en Ronald Huffener geleund te worden. Luciana Macaluso ging voorheen al vaak mee naar voorgesprekken voor de plaatsing om een plattegrond te maken voor de inrichting en Piet Duizer nam een deel van de organisatie over. Samen doen ze nu het transport en de opbouw.

“Waarom schrijf je me niet” – Post uit de Vergetelheid

Onze tentoonstelling “*Waarom schrijf je me niet*” – *Post uit de Vergetelheid* werd in 2020 drie maal geplaatst.

Van 9 januari t/m 14 maart stond de tentoonstelling in **Museum Sjoel Elburg**. Bij de opening sprak Rozette Kats (Landelijk Steunpunt Gastsprekers WOII–heden) over de in 2016 overleden Jules Schelvis, een van de hoofdpersonen in de tentoonstelling, over de oorlogsgeschiedenis van haar bijna geheel uitgemoorde familie en over haar eigen geschiedenis als onderduikkind en hoe dit verleden in haar leven heeft doorgewerkt. “Als gastspreker vertel ik mijn persoonlijke verhaal nu al ruim 25 jaar vooral aan jongeren (...) Ik probeer het bewustzijn te wekken dat het ertoe doet hoe je je verhoudt tot je medemens. De maatschappij zit vol vooroordelen, mensen lijken elkaar vaak niet te willen begrijpen. Hoe kan een samenleving dan ooit veranderen? Elkaar begrijpen moet je willen en leren. Door je in de ander te verplaatsen. Door persoonlijke verhalen kan men zich met de verteller verbinden en zo, langs de weg van de emotie, kan men het vertelde tot zich door laten dringen. Zo werkt empathie. Vandaar dat ik het zo mooi vind om mijn persoonlijke geschiedenis aan deze tentoonstelling te mogen verbinden. Want ook de makers van “Waarom schrijf je me niet” hebben heel goed begrepen hoe het werkt. Door een paar hoofdpersonen door de bezoeker te laten volgen en hen via hun brieven aan het woord te laten, aangevuld met hedendaagse commentaren van enkele bekende Nederlanders, biedt deze tentoonstelling de bezoeker de mogelijkheid zich in de situatie van de ander te verplaatsen en daaruit de lessen te trekken die vandaag de dag helaas nog steeds noodzakelijk zijn, wat heet, steeds noodzakelijker!”

Op 13 februari zou projectmanager Mirjam Huffener in Elburg bij de presentatie van een poëziebundel een lezing houden over de naamgever van onze stichting Lotty (Huffener-)Veffers en de betekenis van de tentoonstelling. Vanwege haar ziekte werd haar praatje uitgesproken door Mirjams' contactpersoon, de kunsthistoricus en cultureel ondernemer Frederieke Jelletich.

Vanuit Elburg werd de tentoonstelling overgebracht naar **PAN Kunstforum Niederrhein in Emmerich**, waar zij in het kader van ‘75 jaar vrede en vrijheid’ op 16 maart werd opengesteld. Vanwege de coronacrisis gingen die dag alle musea in

Nederland en Duitsland dicht en werd ook onze tentoonstelling meteen weer gesloten. Eerst op 31 mei kon de officiële opening plaatsvinden. Met name omdat er voor scholen nog nauwelijks gelegenheid voor bezoek was geweest, bleef de tentoonstelling – in goed overleg met de volgende locatie – langer in Emmerich staan, tot 27 september. Op 27 augustus werd de tentoonstelling voor enkele dagen opgebroken in verband met een tijdelijke kunstexpositie.

Bij de opening in Emmerich vertegenwoordigde ons bestuurslid Gerda Brethouwer de stichting, sprak voorzitter Irene Möllenbeck van de Verein Pro-Kultur namens de Duitse organisatie en Andreas Kochs namens Interreg / Euregio Rhein-Waal, dat de tentoonstelling en – samen met de gemeente Emmerich – de plaatsing ervan in de Duitse grensplaats mede financierde.

Emmerichs Burgemeester Peter Hinze verrichte de officiële opening. Hij zei zich erover te verheugen dat in het kader van ‘75 jaar vrede en vrijheid’ een grensoverschrijdend project was gerealiseerd. “Voor jongeren zijn vrede en vrijheid vanzelfsprekend, maar we moeten hen duidelijk maken waaraan dat te danken is en wat we moeten doen voor de volgende 75 jaar van vrede en vrijheid.”

Irene Möllenbeck wees op het belang van de korte films in de tentoonstelling, waarin de vertellers “een boog spannen tussen de geschiedenis en het nu”. “We kunnen ons nauwelijks meer voorstellen wat er tussen 1933 en 1945 gebeurd is. De tentoonstelling roept existentiële vragen op, zoals: zouden wij ons eigen leven voor anderen op het spel zetten? Voor ons hedendaagse handelen, kunnen we lering trekken uit de geschiedenis. Dat is nu des te belangrijker, in tijden van toenemend antisemitisme en neo-nazisme.”

De tentoonstelling verhuisde vervolgens naar de fraaie **Walburgiskerk in Zutphen**. Op 30 september verrichtte de Zutphense wethouder Mathijs te Broeke de officiële opening in het bijzijn van een vanwege de coronacrisis beperkt publiek van 30 mensen.

Na een openingswoord van Immelie Fehmers, bestuurslid van de Stichting Walburgiskerk, zette onze projectmanager Mirjam Huffener kort de opzet van “*Waarom schrijf je me niet*” – *Post uit de Vergetelheid* uiteen. Daarna vertoonde zij de korte film uit de tentoonstelling, waarin Rauand Taleb – die zelf als vijfjarig jongetje met zijn familie uit Irak naar Duitsland vluchtte – de geschiedenis vertelt van Wolfgang Maas en zijn geliefde Thea Windmuller. Ook Wolfgang was een vluchteling. Hij kwam in 1936 als 16-jarige uit Gelsenkirchen naar Winterswijk, waar hij Thea leerde kennen.

De film was de opmaat tot een voordracht van Thea Windmullers nicht Mirjam Schwarz, die samen met Volkskrant-journalist Hans Bouman medio 2020 het boek *Ik hoop dat alles weer gewoon wordt* publiceerde. Uitvoeriger dan in onze tentoonstelling vertelt dit boek aan de hand van het dagboek van Thea het tragische verhaal van hun liefde en de ondergang van de florerende Joodse gemeenschap in Winterswijk.

Oorspronkelijk zou de tentoonstelling tot 29 november in Zutphen blijven, maar vanwege de coronapandemie is zij verscheidene periodes niet toegankelijk geweest. Daarom is met de Stichting Walburgiskerk overeengekomen de tentoonstelling tot juni 2021 in de Zutphense kerk te laten staan. Daartoe werd de tentoonstelling op 30 november binnen de kerk verplaatst, omdat er op de oorspronkelijke plek een kerstbomenfestival kwam.

De verhalen, honderd malen

In het kader van het project ‘De verhalen, honderd malen’ zijn in 2020 geen nieuwe activiteiten ontwikkeld. Met de realisatie, evaluatie en daarop gebaseerde aanpassingen van de educatieve website *verhalen100malen.nl* is dit project afgerond. Nadat dit eerder al was gebeurd aan de andere subsidiërende fondsen werd voorjaar 2020 financiële en inhoudelijke eindverantwoording over het project afgelegd aan Stichting Democratie & Media, waarop dit fonds de laatste tranche van de subsidie aan onze stichting heeft overgemaakt.

De educatieve website trok in 2020 bijna 2.000 bezoekers. De nog resterende financiële middelen worden gebruikt om de website nog tot ten minste augustus 2022 in de lucht te houden.

Netwerk Joods Erfgoed

Via haar projectmanager Mirjam Huffener is de Lotty Veffers Foundation betrokken bij het project ‘Netwerk Joods Erfgoed in Gelderland en omgeving’. Onze projectmanager nam het initiatief tot dit project. De bedoeling ervan is een netwerk tot stand te brengen dat zich bezighoudt met Joods erfgoed, Holocaust-educatie en hedendaags antisemitisme in Gelderland en omstreken (zijnde de voormalige Hanze-steden in Overijssel en het grensgebied met Duitsland, waar een rijk Joods leven was).

Het project is een samenwerkingsverband van het Nationaal Onderduikmuseum, Stichting Apeldoornsche Bosch en het cultuurhuis CODA in Apeldoorn, de Stichting Vredeseducatie, WO2GLD (Stichting Versterking Herinnering WO2 Gelderland) en Erfgoed Gelderland (coöperatie van 215 erfgoedorganisaties). De Lotty Veffers Foundation is bij enkele subsidie-aanvragen betrokken (geweest).

De eerste stap in het project is de organisatie van een conferentie van medewerkers van de betrokken organisaties en andere geïnteresseerden over de vraag hoe zo'n netwerk Joods erfgoed (het beste) gestalte kan worden gegeven. Door vier grote fondsen zijn subsidie-aanvragen hiervoor echter helaas afgewezen: “niet voor een breed publiek”, “niet vernieuwend genoeg”, “niet voldoende bijdragend aan een divers aanbod”, “niet landelijk genoeg”.

Het is bevreemdend en teleurstellend dat zij niet hebben opgepakt dat in dit project de nadruk ligt op het hedendaagse antisemitisme, dat ten tijde van de aanvragen steeds meer opleefde (de beruchte apps bij Forum voor Democratie, de complottheorieën uit QAnon-hoek). Een belangrijk thema van de conferentie is Holocaust-educatie: onderzoeken hoe moeilijke onderwerpen als antisemitisme en de

vluchtelingenproblematiek bespreekbaar kunnen worden gemaakt in het onderwijs. Ook 'fake news' en het omgaan met social media behoren tot deze thematiek.

De doelgroep is heel divers. Het gaat om betrokken (veelal niet-Joodse) mensen: professionals werkzaam in het onderwijs en (kleine) musea, maar vooral ook mensen die 'Open Joodse Huizen' en 'Huizen van Verzet' organiseren, de verhalen zoeken bij Stolpersteine of synagogen weten te behouden.

Eind 2020, begin '21 zijn nog twee subsidie-aanvragen gedaan bij Joodse fondsen. In de eerste helft van februari 2021 nemen de betreffende fondsen daarover een besluit.

Overige informatie

Bezoekersaantallen tentoonstelling en websites

Volgens registraties van de locatiehouders en schattingen heeft de tentoonstelling sinds de eerste plaatsing op 22 oktober 2015 tot eind 2020 circa 47.000 bezoekers getrokken.

Het aantal bezoekers van de website *pudv.nl* bedroeg in deze periode circa 110.000.

De website van onze stichting (*lottyvefferfoundation.nl*) trok vanaf 13 januari 2015 circa 17.000 bezoekers.

De website *verhalen100malen.nl* trok tussen voorjaar 2018 en eind 2020 circa 5.000 bezoekers.

Mediarespons op de tentoonstelling

Zie: [http://www.pudv.nl/In de Media](http://www.pudv.nl/In%20de%20Media)

Financiën

De Lotty Veffier Foundation leed in 2019 een exploitatietekort van € 652,-. De stichting heeft nu een eigen vermogen van € 934,-.